

ZBORNIK

SVEČENIKOV SV. P. IN ZAJEDNIC S. J.

Uredništvo: Gorica, Piazza N. Tommaseo št. 20

Dne 15. decembra 1922

Izhaja 15. dan vsakega mesca.

IZJAVA.

»Zbor« opaza zadnje čase veliko gonjo zoper poslanca Ščeka v zadevi zamenjave denarja. List »Edinost«, ki je početkom o tej zadevi tajnostno molčal je šele potem, ko je poslanec Šček pozval Narodni svet kot razsodišče v svoji zadevi začel zelo gostobesedno napadati Ščeka na prav rafiniran način. Zato izjavlja podpisani odbor »Zbora svečnikov sv. Pavla« svoje prepričanje, da kaže vsa ta pisava »Edinosti« čisto druge namene, ki nimajo z izmenjavo prav nič opraviti. »Zbor« izraža tudi svojo željo, da bi rad izvedel, zakaj se ne skliče »Narodni svet«, ki bi vso stvar razsodil.

V Gorici, dne 11. decembra 1922.

Za odbor »Zbora svečnikov sv. Pavla«

Starosta:

mons. Ignacij Valentinčič

Tajnik:

Stanko Stanič, kaplan

Dr. M. B.

In dulci jubilo...

Vse kar je velikega in trajnega se vrši v nepopisni tihoti in miru. Tiho ubirajo solnce s svojimi trabanti svoja pota po vsemru, mirno oživlja in razveseljuje obličje zemlje solnčni žarek, tiho kažejo varno pot trdnemu popotniku mesec in nebrot v čarobno tišino zagnjenih zvezdic. Skrivnostno tih je postanek življenja in tiho se razvija bilka na travniku, se oblači roža na vrtni gredici, rasteta ptica v gnezdu in jelen v planinskem raju. V tihih urah na samotnem kraju se porajajo veliki načrti, vekovite umetnine, vsa dela človeškega duha in srca, ki odpirajo človeškemu rodu nova popolnejša in srečnejša pota. — Kaj čuda, torej da je zagnjena v tajnostno tihoto tudi največja skrivnost božje ljubezni do svojega stvarstva — Učlovečenje Besede božje? Tam na betlehemijski planiavi, daleč od svetnega vrvenja v tihi noči, ko ves svet počiva in sanja o tihi sreči bodočih dni, — tam kjer vlada najpopolnejši mir, mir Bogu vdanih preizkušenih svetniških duš, tam stona na svet druga božja oseba z neizmerno povišano človeško naravo kot Knez miru in sprave. In v tej veliki uri, v tem najodločilnejšem izmed vseh zgodovinskih trenutkov so vesoljnemu svetu zaprte oči in srca, da bi spoznal njegovo veličino in bi ga pozdravil s hvaležno lubeznijo. Zato

se pa odpirajo nebesa in blaženi duhovi, ki jim je dan pogled v ljubeznipolno očetovsko srce Stvarnikovo, slavijo v rajskehi spevih pomen skrivnostno tihega in preprosto neizmernega, vso večnost obsegajočega dogodka:

»Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!«

On pa, ki leži v plenica povit v naročju Device in je postal nam enak — ne, enak najmanjšemu in najbolj ponižanemu naših bratov, On moli svojo tiho in veliko jutranjo molitev svojega božječloveškega življenja: Glej Oče prišel sem, kakor je pisano v večni knjigi Tvoje previdnosti, iz katere so padle drobtinice v svete knjige Tvojega ljudstva, prišel sem, da izpolnim Tvojo voljo.

Bratje, Božič je tu, veseli praznik vsega krščanskega sveta, praznik radosti tudi za one revne milijone, ki še vedno ječijo v zmotah poganstva — praznik prav posebnega veselja in tolažbe zlasti za nas, ki smo izbrani izmed tisočev, da oznanjemo mir in spravno ljubezen človeštvu.

Dr. I. Ličan.

Vprašanje o samostojnosti vikarijatov¹⁾

V konkretnih slučajih razsodimo je li kaka duhovnija samostojna ali ne, potem le merilo:

1.) Za cerkveno in državno neodvisne je smatrati v prvi vrsti vse duhovnije, ki nosijo ime župnije ali kuracije.

Glede župnij ni nikakršnega dvoma. — Že Jožefinska zakonodaja je v tem pogledu sprejela cerkveno stališče in če zakoni o kongruji govore o samostoj-

¹⁾ O tem predmetu prejelo je uredništvo zanimiv dopis oziroma oceno iz peresa g. V. V. Žal, da nam radi tesnobe prostora ni mogoče objaviti je v celoti. Navedemo le to:

»Dr. Jos. Ličan je v 1. in 2. št. »Zbornika« 1922 s čebelno pridnostjo nabral mnogo gradiva. Hvala mu. Ličana slog je navadno jase in lahkoumljiv. V tem sestavku pa ponekod ne, vsaj meni se tako zdi.

Pri točki 2. je menda tiskarski škrat dobro šaril...

Gospod V. V. navaja nekaj zgledov, kjer bi bilo želeli nekaj večje jasnosti. V stvarnem oziru pa trdi, da so tudi nekatere kuracije cerkveno odvisne ter da spadajo pod kanon 476. V tem glej spodaj pripombo. Nato zaključuje spis s temi praktičnimi nasveti:

a) Naj se revidira »Status« v tem smislu, da se tisti »dependentes« ne povdarja, kakor je to že izvedeno pri dekaniji Solkan.

b) Naj se pospeši izvršitev znane okrožnice iz l. 1919, na župnike zastran kuracij in vikarij.

Vprašanje o kuracijah in vikarijah je v treh stoletjih toliko dozorelo, da z vso pravico že enkrat stopi iz aktualnosti v zgodovino!

Božje Dete naj vlije v naša potrta, velikokrat malodušna srca svoj mir! Naj potihnejo v nas viharji katerihkoli strasti, naj ne razjeda naših src skrb za stvari, po katerih povprašujejo neverniki, naj ne motijo našega mira navidezni neuspehi, naj nas ne vznemirja nehvaležnost onih, katerim posvečamo svoje delo in tiho molitev. Dete v plenica nas uči nesebične ljubezni do otrok božjih, nas uči revščine in ponižnosti, nam v bratski ljubezni ponuja ključ, ki odpira našim srcem pravo srečo, mir in ta ključ je: »Slava Bogu na višavah, Oče prišel sem, da Tvojo voljo izpolnim.«

Vse veliko se poraja v tistem miru. Zato nam je Božični mir naših src edini porok, da bo naše delo imelo veliko blagoslova za nas in za ljudstvo, ki je izročeno naši skrbi!

In dulci jubilo.

Le pojte radostno:

Naših src veselje

Leži v praesepio!

(Po nemški pesmi iz XIV. stol.)

nih duhovnijah, se ozirajo v prvi vrsti na župnije, na katere je dušni pastir potom kanonične investiture umeščen (glej zakon z dne 19. sept. 1898. drž. zak. št. 176, § 1. odst. 1.).

Radi kuracij bi radi razvoja utegnil nastati kak dvom in to tem bolj, če so iste nastale iz kake priproste kaplanije ali ekspositure.²⁾

Dasi priznamo razvojno razliko med Gollmayerjevimi in Zorno-vimi kuracijami, vendar stojita obe kategoriji juriščno na isti stopnji. Cerkvena oblast je sporazumno z državno uvedla l. 1863 novo označbo kuracij ter jih s tem markirala kot neodvisne duhovnije. Dokaz temu je dotični dekret (gl. Zbornik št. 2 stran 3). Nadaljni dokaz je uradni šematizem, ki ima le pri vikarijatih označbo: »dependens a Parocho« dočim navaja kuracije povsem separatno od župnij in brez vsake označbe glede njihove odvisnosti. (gl. dekanijo Devin, itd.). Tudi vsa uradna praksa sloni na tej podlagi.

²⁾ Dopisnik V. V. meni: Zornove kuracije, ki so skoraj vse nastale (boljše: dobile to ime) pod nadškofofom Zornom v l. 1895—96 se močno ločijo od kuracij v l. stavku, katere imenujemo Gollmayerjeve kuracije, ker jih je ta nadškof tako krstil. Gollmayerjeve kuracije so bile dejansko župnije, samo ime so imele drugo. To je kardinal Missia izrečno poudaril v Fol. period. 1898. pag 171, ko je še zamjel Gollmayerjeve kuracije prekrstil v župnije. Zornove kuracije pa spadajo pod kanon 476, ako se ni morda s kako posamezno drugače ukrenilo. O teh kuracijah velja isto, kar pisatelj piše v zadnjih dveh odstavkih svojega spisa o vikarijah. — (Naj bi se k tej točki oglašil še kdo. Op. uredn.)

Zornove kuracije so le to premembo u vedle, da so se podeljevale brez investiture. S tem, da so kako duhovnijo prekrstili v kuracijo, so ji dali celotni značaj neodvisne duhovnije ter proglasili njeno izločitev iz matrne fare. Po mnenju podpisane bi kurati ne spadali pod kanon 476, temveč pod kanon 45462 (parochi — cum minore stabilitate. — amovibiles.)

2.) Duhovnije, ki se imenujejo vikarijati, so cerkveno »de iure« odvisne, »de facto« pa neodvisne, državno pa so oboje neodvisne če so dokazale, da so l. 1855 kot take obstojale.³⁾

Ker je vojska razne listine razmetala mislimo, da ne bo odveč, če tu iz uradnega izkaza št. 1357 l. 1901 (šk. ordin.) navedemo one vikarijate, ki so dosegli svojo pravno neodvisnost.

sek, Jamlje, Kronberg, Poljice so bili po letu 1855 ustanovljeni.

Razsodbe, avstrijske upravne judikature, objavlja dr. Benno Fritsch v knjigi: »Das Gesetz vom 19. Sept. 1898 (K. G. Bl. Nr. 176), betreffend die Dotation der katholischen Seelsorge — Geistlichkeit. Wien 1901. Mauz' Buchhandlung.« Razsodbe upravnega sodišča na Dunaju so povzete iz knjige: Budwinski-sche Sammlung der Verwaltungsgerichtshofserkenntnisse:

1.) K pozivu samostojnega dušnega pastirja spada, da ima pravico v svojem okrožju izvrševati vso župnijsko jurisdikcijo. (Upravno sod. 25. 4. 1888. B. XII. 4066.) Če kak duhovnik nima pravice po ročevati iz kakršnega koli vzroka, se ga ne more smatrati kot samostojnega (istotam).

dno z ekspozitom (upr. sod. 16. okt. 1900 št. 337, tudi če vodi lastne matrike, ter ima lastni uradni pečat in lastni ekspozitni inventar (upr. sod. 17. apr. 1889. B. XII 4641). — § 1. odst. 4. postavbe o kongruui se ozira le na dejansko, ne pa na pravno neodvisnost duhovnije ob času konkordata l. 1855. (minist. odlok 29. 7. 1900 št. 5938).

Škofijski certifikat le podpira, ne pa odločuje vprašanje samostojnosti (upr. sod. 7. 7. 1900 št. 206). Ta certifikat ni merodajen, če se ugotovi, da je bil vikar za sklepanje porok od župnika delegiran, tudi če ob začetku službe enkrat za vselej (upr. sod. 16. okt. 1900 št. 338).

K sklepu si usojam predlagati, naj bi »Zbor sveč.« storil pri merodajnih faktorjih potrebne korake, da se vendar enkrat vprašanje vikarijatov definitivno reši, in sicer v tem smislu, da se vsaj one vikarijate, ki so že drž. neodvisnost dosegli, povzdigne v fare; prej ali slej se utegne ital. zakonodaja raztegniti na naše pokrajine in ta utegne potisniti naše kuracije in vikarijate na stališče kaplanij.

S tem bi bili duhovniki hudo zadeti. Nov kodex je dismembracijo župnij zelo olajšal. Izvrši se lahko tudi »invitis rectoribus et sine populi consensu.« — V to potrebni kanonični vzrok, naveden v karonu 1427 § 2., bo pač možno povsod dobiti: »si aut magna sit difficultas accedendi ad ecclesias parociales, aut nimia sit parocianorum multitudo.«

Filip Terčelj.

Vera v organizaciji.

Pravijo, da se je svet po vojski pomladil. Ne vem, če se ni v marsičem celo prstaral — toda na polju družabnega življenja je vsepovsod v resnici vzklikla pomlad: povsod se snujejo nova društva, poživljajo zastarela tako, da po vsej pravici lahko govorimo o splošni kulturni renesanci. Vse te pojave novih, oziroma obnovljenih organizacij, ki rastejo kakor gobe v jeseni upravičeno smatramo kot duševni odpor proti vojaškemu fizičnemu absolutizmu.

Med tem društvenim vrvenjem opazamo z veseljem močno falango organizacij, ki so postavile za svoj fundament solidno versko podlago. Medtem, ko druga društva kolebajo med smernicami, iščejo in gradijo vsaki dan nove programe, kot otroci, ki podirajo in zidajo vsak dan nove hišice — stoji naša verska organizacija na trdnem temelju večnih resnic. One mnenje, češ, naj se vera umakne v zakristijo, tam naj goji svoj kvietizem in misticism, je doživelo poraz. Bolj kot kedaj poprei se ozira Cerkev na svoje socialne junake: Benedikta, Ozanama, Frančiška, Kolpinga in jih postavlja duhovščini za zgled njihovega delovanja. Vsak pravi katolik spozna, da vera v svojem bistvu ni le zgolj individualna, ni le predmet za lastno dušno prenovitev, temveč kvas, ki naj prekvasi vso družbo, luč, ki naj ne bo skrita v zakristiji, ampak javna, vsem vidna in pozivljajoča na apostolsko delo za svetovno obnovo.

IME VIKARIJATA	državno priznanje (odlok trž. namestništva).	Odlok knezonadšk. ord.
Avče	5. 7. 1905., št. 4273 X	št. 2565/1905
Brestovica	25. 9. 1902., „ 22834 X	„ 3054/1902
Cerovo	5. 7. 1905., „ 4273 X	„ 2565/1905
Doberdob	25. 9. 1902., „ 22834 X	„ 3054/1902
Fojana	25. 9. 1902., „ 22834 X	„ 3054/1902
Gabrovica	25. 9. 1902., „ 22834 X	„ 3054/1902
Grahovo	5. 7. 1905., „ 4277 X	„ 2565/1905
Kozana	12. 10. 1905., „ 30734 X	„ 3480/1905
Lipa	25. 9. 1902., „ 22834 X	„ 3054/1902
Lokavec	21. 10. 1905., „ 31364 X	„ 3641/1905
Obloke	24. 5. 1904., „ 13691 X	„ 1991/1904
Ponikve	5. 7. 1905., „ 4273 X	„ 2565/1905
Ravnica	16. 6. 1903., „ 8882 X	„ 2313/1903
Sovodnje	28. 9. 1905., „ 26058 X	„ 3378/1905
Sedlo	5. 7. 1905., „ 4273 X	„ 2565/1905
Vedrijan	30. 8. 1906., „ 20590 X	„ 3603/1906
Veliki dol	25. 9. 1902., „ 22834 X	„ 3054/1902
Vipolže	5. 7. 1905., „ 4273 05 X	„ 2565/05

V istemu izkazu št. 1357/1901 je knezonadšk. ord. v Gorici priglasi trž. namestništvu kot samostojne poleg navedenih še naslednje vikarijate:

Deskle, Gorenje polje, Zapotok, Vojščica, Kostanjevica, Temnica, Št. Polaj, Čezsoča, Št. Maver, Podsabotin, Logje, Borjana, Orehek, Gradno, Stržišče, Pečine, Mavhinje, Kred.

Na koncu omenjenega izkaza stoji pripomba: »Vikarijati Plave, Srednje, O-

³⁾ G. V. V. piše: Ko je l. 1898 izšla nova postava o Kongruui, Zornovi kurati niso imeli sitnosti. Fasirali so jim fl 600. Vikarijem pa ne kar tako. Kateri so že uživali na dosedanjem mestu kongruo samostojnih dušnih pastirjev (a), tistim je je namestništvo pustilo ad personam. Kedor je službo vikarja šele nastopil (b), mu je bila priznana samo ekspozitovska kongrua, češ da duhovnija ni samostojna (posledica ozkoscenosti l. 1895.). Če je vikar pod (a) molčal, je vlada smatrala tudi njegovo duhovnijo za ekspozituro, kar se je pokazalo pri njegovem nasledniku. Ko je naslednik hotel imeti kongruo samostojnega dušnega pastirja, mu je vlada ni priznala. Nastopil je slučaj (b).

Ležec je bilo na prizadetih vikarijih samih, kaj so ukrenili. Nekateri nič. Nekateri so nastopili pravno pot; naprosili so pri ordinariatu spravevali samostojnosti in se preskrbeli z drugimi dokazili, pa poslali vse skupaj dr. Porzerju na Dunaj. Večinoma so zmagali. Plačati so pa morali odvetnika. Ako bi l. 1895 njihove duhovnije bile uvrščene v tisti seznam samostojnih duhovnij, katerega je ordinariat poslal vladi, bi bilo to pravdanje in plačevanje nepotrebno. — (Ordinariat je že 15. IV. 1891. zavzel vikarijem ugodno stališče. Gl. 20. 2. 37. — Op. uredn.) — Drugi vikariji so nastopili administrativno pot z rekurzom. Šlo je po ceni. Tudi jaz sem nekje tako napravil. Sicer je bilo treba poganjati in čakati. Slednjič je bilo ugodno rešeno.

2.) Samostojnost se lahko brez kanonične investiture le s pooblaščenjem diocезanskega škofa podeli (Upr. sod. 10. marca 1887 Bl. XI 3432 in 25. aprila 1888. B. XII 4066). —

Pomanjkanje duhovne investiture je brezpomembno, merodajno je le ali izvaja ekspozit svojo lastno ali jurisdikcijo druge osebe (Upr. sod. 31. 12. 1887. B. XI 3851). — Iz same hierarhične ne jurisdikcijske neodvisnosti ekspozitura od župnika ne sledi še njegova odvisnost. — Tudi ne pride v poštev okolnost, da se je ekspozitu dovolila jurisdikcija le na določen čas (Upr. sod. 13. jun. 1888. B. XII 4159). — Če hodi ekspozit župniku po potrebi pomagat, ni noben dokaz njegove odvisnosti. (upr. sod. 24. okt. 1888. B. XII 4301).

3.) Izrečno priznanje kakor ga § 20. post. 7. maja 1874. drž. zak. št. 50 — in še poprej konkordat zahteva, v starih direktivah ni bilo zaukazano (upr. sod. 25. 4. 1888. B. XII 4066. in 13. juni 1888. B. XII 4059); zadostovalo je torej če je državna uprava z duhovnijo ravnala, kot samostojno (upr. sod. 13. 6. 1888. B. XII 4159).

Možno je tudi indirektno ali tiho državno priznanje (minist. odlok 12. 5. 1899. št. 11030, in upr. sod. 3. nov. 1890. B. VII 446), n. pr. če je dobil kak dušni pastir z drž. privoljenjem pomožnega duhovnika (upr. sod. 22. febr. 1896. B. XA/I Nr. 9358).

Ni pa zadostni dokaz za drž. priznanje, če drž. uradi dopisujejo neposre-

Naše versko udejstvovanje rabi apostolov. Mi molimo, a ta molitev ni le za enega ki moli — v širše sfere ga postavlja: Oče naš, pridi k nam Tvoje kraljestvo — to je socialna molitev, ki izključuje vsak individualizem.

In verske dogme niso le za enega. Nauk o stvarjenju, dogme o odrešenju, izvirni greh, poslednja sodba — vse te resnice kličejo milost na vse, pričajo vsem o zadolženju, ljubezni, kazni ali plačilu.

Pa vzemimo našo liturgijo. Kakšen prizor je že samo nedeljska služba božja. Blagoslov siplje po hišah in delavnicah, čez družine in narod. Sinove in hčere vseh stanov časti kot kneze sv. Cerkve, kot svoje svetnike in zavetnike.

Cela cerkena zgodovina nam jasno priča, da cerkev ni tiščala oči pred socialnimi problemi, temveč priskočila na pomoč v vseh socialnih krizah in nalogah. Kristus ni podajal samo smernic za individualno dušno življenje — njegova pridiga na gori je mogočen socialni manifest, ki je vzel v varstvo pravo in usmiljenje, zakon in devišstvo, delo in oblast. Lačne množice, od pota utrjene, je nasitil, poživil — in jih s tem nase navezal.

Tudi prva krščanska občina ni bila le zveza verskih sanjačev in čustvenega človekoljubja — imela je tudi svojo pravno ustavo, naslanjala se je na državne korporacije in jako praktično formirala svojo dobrodelnost.

Cerkveni očetje! Niso šli mutasti preko državnega in socialnega življenja; še dandanes upoštevali profesorji nacionalne ekonomije njih preiskavanja in teze. Od prvega pisma apostola Petra do delavske enciklike Leona XIII in mirovne note Benedikta XV., so vedno povzeli papeži besedo, ko je šlo za krize med narodi in za pereča socialna vprašanja.

Da tudi askeza, ki jo moderni svet tako malomarno odriva v samostanske celice, je nagibala vernike na socialno delo in povzročila, da so bili ravno menihi prvi kulturni delavci, ki so iztrebili gozdove, vzgajali in na delo navajali cele tolpe, zidali prve šole, zbirali prve umetnike.

In če se ozremo na moralo. Za vse je namenjena. Obligatorična je za kupca in prodajalca, daje ukaze oženjenim in samcem, varuje čast in lastnino vsakogar.

Ravno vera je ona osnovna moč, ki daje navodila ne le državam in narodom, občinam in družinam — temveč tudi družtvom, ki so sama na sebi obsojena na nestalnost in zmoto. Zato je potrebno, da se naša društva naslonijo na vero, če hočejo imeti trden, stalen fundament.

Svetopisemske kateheze za 1. razred ljudskih šol. Tiskarski »skrat« je na str. 18. v odstavku *Greh* zamenjal četrto vrsto z drugo.

Na str. 44. pa je na dve različni vprašanji postavil isti odgovor. Zato se mora glasiti odgovor na vpraš. 4.: *Pravimo, da sta bila Adam in Eva v raju dobra, ker sta rada Boga častila in molila in mu služila.*

Uredništvo opozarja tajnike konferenc, da se vendar kedaj spom- nijo „Zbornika“ in poš- ljejo poročila iz deka- nijskih konferenc.

Iz krščanskega sveta.

KATOLIČANSTVO IN PRAVOSLAVJE

V dolžnost si štejem podati en članek iz »Rulja«, demokratiškega ruskega glasila, iz katerega najlepše spoznamo kako se prašanje zedinjenja razvija. Članek je naslovljen »katoliška propaganda sredi beguncev«, ki nam v svetli luči kaže v kakih odnosih se nahaja pravoslavje nasproti katoličanstvu in v kakem štadiju se nahaja prizadevanje za zedinjenje.

»Rulj« poroča: Neka ruska baronesa — Ettinger je imela dve predavanji v župnišču sv. Ludovika v Berlinu. Vsebinsko je vzela iz govorov, ki jih je govoril pater Verčinski »o Rusiji in o katoličanstvu«. Pater Verčinski je bil predstojnik katoliške cerkve v Moskvi vzhodno katoliškega obreda in je te govore govoril na javnih zbirališčih. Ruska baronesa je predavala: »o zadobitem notranjem pokoju in sreči v katoliški veri« in »o sklepu obvestiti o tem pokoju in sreči vse rojake ruske, ki se nahajajo v Berlinu«.

Prvo predavanje je bilo 1. novembra; drugo je bilo napovedano na 3. novembra.

Prvo predavanje ni privleklo mnogo občinstva, ali vsekako mnogo več kakor je bilo radi določenega temata pričakovati. Tudi uspeh tega poskusa je bil prav tako nepričakovan.

Predavanje je predstavljalo skrajno površni pregled o razmerju ruske cerkve do katoličanstva za časa Velike kneginje Olge. To predstavljenje je imelo za cilj pokazati, da smiselj zedinjenja obeh cerkva ima svoje korenike že v stari davnosti. Eden izmed slušateljev (v obleki pravoslavne arhimandrita) je pretrgal predavatelja s tem da ga je opozoril, da naj preide raje od spornih zgodovinskih raziskovanj na polje sodobnosti in pri tem se mu je pridružil tudi en svetni (laiški) slušatelj, ki se je priporočal s tem, da je od boljševikov poslan. Nastalo je zelo zanimivo prerekanje. Predavatelj je moral z katoliškim škofom vred, ki mu je prišel na pomoč slišati mnogo očitkov z ozirom na odnose, katere zavzema katoliško duhovstvo nasproti položaju ruske cerkve.

Opozarjalo se je na fakta: Odpoved papeževa ob udeležbi v konferenciji v Ge-

novi 1920 duhovenstva vseh eroizpovedanj o prašanju taktičnega obedinjenja v boju z nevero in prav tako z boljševizmom; prijazni pogovori in občevanje genoveškega kardinala z boljševiki, ki so postrelili na desetine pravoslavnih škofov, na stotine duhovnikov in ki so zaprli patrijarha; razrušenje ali preobražanje toliko, ruskih cerkev v katoliške cerkve v Poljski i. t. d.

Katoliški škof je ob zaključku izjavil, da niti govora ne more biti o kakem zedinjenju cerkve v pogledu brez splošnega priznanja papeža kot poglavarja zedinjenih cerkva.

Na adresu državnih oponentov k temu številu pripada »od boljševikov poslani«, ki je tudi pravil o takem shodu v Moskvi in ki se je izražal za »taktično zedinjenje« je dostavil škof da je vdeleževanje posvetnih ljudi v takih debatah — že protestantizem«.

Katoliške jugosl. revije.

1) *Bogoslovni Vestnik*. Ljubljana 1922. Ta strokovna bogoslovna revija izhaja štirikrat na leto v osmerki s 100 stranmi. Stane za Jugoslavijo 20 dinarjev. List izdaja bogoslovna akademija v Ljubljani in ga urejuje vseučilišni profesor dr. Franc. Ks. Lukman.

S to bogoslovno revijo stopamo Jugoslovani v vrsto drugih kulturnih narodov, ki priznavajo teologijo kot znanost.

2) *Čas*, Znanstvena revija »Leonove družbe v Ljubljani«. Letnik XVI. Revija izhaja vsak drugi mesec in jo urejuje dr. Josip Srebrnič. Stane na leto 25 dinarjev.

Ta revija predstavlja veliko silo krščanske prosvete med Jugoslovani in je Slovencem lahko v ponos.

3) *»Hrvatska Prosvjeta«*. Izhaja dvakrat na mesec v Zagrebu. Izdaja jo »Kolo Hrvatskih Književnikov« in urejuje prof. Ljubomir Maraković. Stane celoletno 160 kron. Naroča se v Zagrebu, Palmotičeva ul. 31.

Ta list prinaša obilno socialnih, kritično-literarnih in čisto književnih doneskov.

4) *»Katoliški list.«* Izhaja vsak četrtek v Zagrebu. List urejmeta dr. Barac in dr. Bakšić. Letna naročnina 200 kron. Je sicer to zagrebški nadškofijski list, služi pa dejansko po svojih religioznih, kulturnih in socialnih člankih v orientacijo vsemu duhovstvu.

5) *»Luč«*, glasilo jugoslovanskega katoliškega dijaštva. Izide vsako šolsko leto desetkrat. Naročnina znaša 12. dinarjev. List je dokaz in glasilo katol. akad. mladine. Dokaz njene kulturne orientacije in glasilo njenih stremeljenj.

6) *»Savremna pitanja«*. Vjersko-znanstvene rasprave za naobražene krugove. Izlaze u neodredenim razmacima po 5 svez. na godinu. Ureduje O. Dominik dr. Mandić, franj. u Mostaru. Hrvatska tiskara F. P.

To kar imajo Nemci v svojem »Religion und Wissenschaft«, Francozi v svojem »Science et Religion« in Italijani v »Scienza e Religione«; to imamo Jugoslovani v tej reviji.

7) »*Socialna misel*«, Mesečnik za vse panoge socialnega in kulturnega življenja. Urejujeta A. Gosar in Fr. Terseglav. Tiska Jugoslovanska tiskarna. List je izvenredne važnosti po svojih člankih, kakor po svojem Pregledu. V občem interesu naše krščansko-socialne ideje priporočamo ta list vsem našim čitateljem.

8) »*Nova Revija*«, Vjeri i Nauci. Ureduje O. Petar dr. Grabić, prof. bogosl. u Makarskoj. Izlazi četiri puta na godinu. Cena je 35. dinarjev. Prva številka te revije je pravkar izšla. Izdajajo jo združeni frančiškani Jugoslavije v hrvatskem in slovenskem jeziku. Služiti hoče veri in izobrazbi.

9) »*Vrhbosna*« izlazi dvaput na mjesec. Izdaje vrhbosanski kaptol u Sarajevu. Predplata 15 dinara.

Ta revija izhaja že 34. let in je dobro poznana glasnica krščanske prosvete pa tudi praktičnega krščanskega življenja.

Nekoliko iz katoliške internacionale.

Kljub prestani vojni in narodnostnim bojem pokret internacionalnih udruženj pridobiva tal. Medsebojne trgovske pogodbe držav, Zveza narodov, Rdeča internacionala, Kapitalistična internacionala, Prostožidarska internacionala itd. so danes razširjene po svetu. Ni čuda torej, da se skušajo organizirati v lastnih centralah tudi sinovi kat. cerkve, one cerkve, katera že 20 stoletji srečno združuje heterogene nacionalne elemente v harmonijo enega mističnega telesa, katerega glava je Kristus.

Med prva taka katoliška udruženja, ki imajo namen obuditi mednarodno kat. zavest in solidarnost in tako ustvariti katoliško duševno kulturo, spada »Mednarodna unija katoliških dijakov«, katera je imela letos v Rimu dne 18. do 23. svoj 5. mednarodni kongres. Sv. oče se je za ta kongres zelo zanimal, daroval sv. mašo in sprejel v slovesni avdienci zastopnike kongresa. Namen te »Mednarodne unije kat. dijakov« se najjasneje kaže v poslanici, ki jo je »Unija« poslala papežu Piju XI. ob nastopu pontifikata. V tej poslanici se dijaštvo zaklinja, da bo vedno držalo oču uprte v Vatikan, da bo vedno sledilo Kristusu in papežu in da bo predstraža one armade miru, katera vodi ljudi k Bogu.

Nekoliko drugače stoji zadeva na socialno-ekonomskem polju. Na tem so katoličanom na poti velike in najrazličnejše rudeče centrale. Vendar zaznamujemo tudi tu precejšnjo moč, ki jo zastopajo tri tovrstne krščanske internacionale: »Internacionalna zveza krščanskih sindikatov«, »Internacionalna zadružna zveza« in »Internacionalna zveza delavskih sindikatov.« Udruženih je v teh zvezah nad 30 svetovnih narodov. Najobčutnejša rana teh udruženj je pomanjkanje organizatorjev.

V dobi, v kateri ne več teoretično, pač pa praktično vlada gospodarski in politični liberalizem, v dobi, katera ne pozna več dekaloga in evangelija so potrebne tudi religiozno-politične socialne organizacije. Med te mednarodne katoliške organizacije spadate posebne ti dve: »Internacionalna katoliška unija za študij mednarodnega prava po krščanskih principih«, vsta-

novljena v Louvainu leta 1912. in »Katoliška unija za proučevanje mednarodnih vprašanj«, osnovana v Fribourgu leta 1917. Posebno agilna je ta poslednja. Imela je dosedaj štiri velika zborovanja I. leta 1917. v Fribourgu; II. 1920. v Parizu; III. 1921. v Parizu in IV. 1922. zopet v Fribourgu, katero je še posebno važno zato, ker je spremenilo celo taktiko unije. Nekateri so namreč hoteli naj bo ta unija le organ, kateri bo kritiziral delo »Zveze narodov«. Proti temu so govorili predvsem o. de la Brière S. I. prof. medn. prava na kat. institutu v Parizu, Marchese de Corsi prof. mednar. prava v Pisi in Fribourški prof. Peter Aeby. Obveljala je resolucija, katera obžaluje disinteresiranje kat. krogov glede »Zveze narodov«, ki je bila na ta način prepriščena framasonom. Katoličanom je treba, da si v ti »Zvezi narodov« pribore odločno mesto, če ne po številu pa vsaj po aktivnem delu.

Katoliško vseučilišče v Milanu. Conte Lombardo in P. Gemelli sta bila tista dva, ki sta po navodilih rajnega sociologa Josipa Toniola udeležila katoliško vseučilišče v Milanu. Avtoritativno pa je posegel vmes rajni kardinal Ferrari, dokler ni bilo vseučilišče ustanovljeno. Dne 8. decembra lanskega leta se je vršila slovesna otvoritev. Sedanj papež, — takrat še kardinal Ratti, — kardinal Maffi in minister Anile so imeli inavguracijske govore.

Danes so lahko Italijani ponosni. — Imajo svoje kat. vseučilišče. Dosedaj sta odprti sicer samo dve fakulteti, za filozofijo in za socialne vede. Predava 53 profesorjev, neizpodbitno prvovrstne kapacitete, ki se pridno udeležujejo s svojim delom med italijanskim narodom. Knjižnica šteje 60.000 del in čitalnica razpolaga s 350 revijami. Kabineta za biologijo in psihologijo spadata med najbogatejše v državi. Stroški za vseučilišče presegajo danes 5 milijonov lir.

Sedaj se nahaja vseučilišče v bivši palači arhit. Cagnola, moža, ki je vstvaril enega najlepših spomenikov v Milanu, glasoviti »Arco della Pace« na čast Napoleona I. Zida se sedaj še eno poslopje za nameravano literarno fakulteto. V programu imajo tudi juridično fakulteto.

Tako stopa Italija s to svojo ustanovo na pota drugih katoliških narodov sveta.

Nova verska sekta v Srbiji. Ohridski vladika Dr. Velimirović poroča v »Glasniku srpske pravoslav. patriaršije, 1921. št. 9.« da se je ustanovila med Srbi nova verska sekta imenovana »bogomoljci.« To je sicer še neorganizirana masa ljudi od Čuruga do Bitolja, kateri se najstrože poste in molijo Boga. Ob nedeljah se obhajajo in pridigujejo pokoro in skorajšnjo povrnitev Odršenika. Veliko se jih smatra za preroke in odhajajo v samostane. Med seboj se nazivajo brate in sestre in čitajo javno Novi zakon; se ne brijejo in ne strižejo. Ako pop njihovim zahtevam ne ustreže, se zbirajo k lastni božji službi. Štejejo že več tisoč pristašev. Upati je, da bo pravoslavje to stremljenje uredilo.

Apostolsko pismo sv. Očeta Pija XI. Sv. Oče Pij XI. je 1. avgusta letosnjega leta naslovil pismo: »*Officiorum et numerum*« na kardinala Kajetana Bisletija in po njem celemu episkopatu o vzgoji in izobrazbi bogoslovcev. Smernice, ki jih v ta namen sv. Oče navaja so sledeče: 1. *negovanje latinskega jezika*. Pomanjkanje vsestranskega poznanja latinščine bo izvir nepoznanja cerkvene kulture in dosledno tudi verskega nauka; 2. *negovanje skolastične filozofije in teologije*. Sv. Oče želi, da se bogoslovci posvete dve leti samo filozofiji in potem šele začno s teologijo; 3. *proučevanje pastirskega bogoslovja*. Naš čas je prinesel s seboj epohalnih sprememb življenja, zato bodi tudi način uveljavljanja krščanskih načel in zahtev času primeren.

Dvestoletnica. Dne 12 avgusta l. 1673 je bil rojen na Goriškem O. Janez Mesar S. I. Že kot mašnik je stopil leta 1701 v Družbo Jezusovo. Štiri leta pozneje (1705) je odšel kot misijonar na Kitajsko, kjer je prav uspešno deloval. Leta 1721. je nastalo preganjanje. Vjeli so tudi p. Janeza Mesaria.

Dve leti je zdihoval v ječi, dokler ni od trpinčenja in lakote podlegel smrti kot mučenik dne 25. junia 1723.

Prihodnje leto bo torej dvestoletnica njegove smrti. Ker se sedaj vnovič oživlja med nami misijonska misel, bi bilo dobro se ga javno spominjati.

Iz Zbora.

Dobili smo in priobčujemo:

DRŽIMO SE PRAVIL!

Katerih? Pravil društva »Zbor svečnikov sv. Pavla«.

Ko sem bral poročilo o sobranju »Zbora« dne 5. (recte: 9.) nov. t. l., priobčeno v 2. št. letošnjega »Zbornika« na IV. str., sem videl, da marsikaj ni šlo po pravilih.

1. Članarina. Tirjanje članarine je po § 34. blagajnikovo delo. Blagajniško poročilo je bilo že »brez ugovora vzeto v znanje«, podano je bilo že tajniško poročilo, pa prične debata o tirjanju članarine in na to celo o določanju visokosti članarine. Visokost članarine po § 10. c.) določa starešinstvo v svoji seji, ne pa sobranje. Starešinstvo jo je tudi določilo v seji 18. sept. t. l. Žalibog, da je v istem »Zborniku« na str. II. drugače naznanjena, nego na III. str. Naj bi bil zadnji lanski »Zbornik« povedal, koliko je treba plačati za 1922., pa bi bilo gotovo več članarine že plačane, in ne bi bilo treba vseh teh čudnih sklepanj.

2. Švarov predlog je izzval debato in prišel na glasovanje. Čisto brez potrebe. Če bi se držali pravil, bi bila zadostovala na § 20. f.), po katerem se morajo samostojni predlogi prijaviti starešinstvu vsaj 14 dni pred sobranjem.

3. Staničev predlog, doklej naj novi odbor posluje, nekako dovoljuje premembo pravil. Zato je treba po § 20. e.) dvetretjinske večine. Je bila konstatirana? Povedano ni. Sicer je pa ta predlog, kakor poprej Švarov, samostojni pre-

dlog, ki mora biti 14 dni poprej naznanjen starešinstvu. Pravila so komaj potrjena, pa naj jih preminjamo! Ne preminjati, ampak držati. Mesto teh formalnostnih razprav raje na konferencah zborujemo in potem po moči delajmo.

4. Volitev. Po § 18. se vrši volitev starešinstva z glasovnicami tajno. Vršile so se vzklíkoma. Je izvolitev »pravilna«? »Po pravilih« ni.

5. Po § 35. je nadzornik eden. Izvoljeni so bili trije.

6. Po § 40. razsodišče sestoji iz treh članov. Izvoljen je bil eden.*)

7. Po § 21. se takoj po sobranju starešinstvo konstituira. Se je? »Zbornik« ne pove.

In vendar bi člani morali vedeti vsaj, kedo je blagajnik, da bi vedeli komu plačati članarino (§ 34.).

8. Po § 40. bi se tudi razsodišče takoj po sobranju moralo konstituirati. O tem »Zbornik« nič ne pove. Sevé, kako se bo konstituiralo, ko je bil samo eden izvoljen.

9. Po § 35. bi nadzornik moral o svojem poslovanju na sobranju poročati. Menda ni.

§ 10. (legitimacija), § 33. (imenik sobratov)?

V. V.

Iz odborove seje »Zbora« dne 9. novembra 1922. Navzoči so vsi odborniki. Po kratki debati se je odbor konstituiral tako: starosta: mons. Ig. Valentinčič, blag.: dr. Mirko Brumat, tajnik: Stanko Stanič, odborniki: mons. Anton Berlot, vikar Leopold Cigoj, kaplan Božo Milanović.

Iz odborove seje »Zbora« dne 11. decembra 1922. Navzoči so vsi odborniki, razven Božo Milanovića. Prva točka dnevnega reda je, kakšno stališče naj »Zbor« zavzame zoper gonjo po listih proti sobratu Ščeku. Po daljši debati je odbor dal starosti in tajniku direktive, kako naj skuša to zadevo razjasniti.

Druga točka dnevnega reda je bila poslanica Šempeterske pojednice o medsebojnem razmerju »Zbora« in »Zajednic.« Sprejele so se sledeče točke:

1. V smislu v Zborniku priobčenega poziva Msgn. Valentinčiča se po naročilu Prevzvišenega izvoli splošni podpredsednik goriške zajednice. Najbolje, da se voli po posameznih zajednicah, »conferentiatim«, kakor priporoča zadnji odstavek zgorej omenjenega »poziva« in ne po posameznih sodalih posebej. Razume se, da bodi izvoljenec: v Gorici stamujoč duhovnik.

2. Izvoljeni »splošni« podpredsednik naj si zbere v pomoč duhovnika, nekakega »tajnika«, naj pomaga »podpredsedniku« vzdrževati korespondenco s posameznimi zajednicami in po možnosti zajedniške konference po deželi obiskovati. Ta naj bi bil sobrat, ki že itak obiskuje deželo, namreč tajnik Prosvetne zveze, ki je morda lajlikom vsaj deloma to, kar nam zajedniška organizacija.

*) V razsodišče so bili izvoljeni trije člani; za nadzornika je bil izvoljen eden. To je pogrešek zapisnikarja.

Op. ured.

3. Pod predsedstvom splošnega podpredsednika se zberejo vsi krajevni predsedniki pokrajinskih zajednic (ali ad hoc izvoljeni delegati posameznih zajednic) dvakrat na leto k »splošni zajedniški konferenci.

II. Medsebojno razmerje med zajednicami in Zborom.

Naziranje, izraženo v zadnjem Zborniku, da bodi »podpredsednik« oseba izven odbora »Zbora svečnikov sv. Pavla« se nam ne zdi pravo. Da bi voditelj zajedniške organizacije ne bil ravno istoveten z osebo staroste zbora, bi bilo morda prav, da bi ne padla vsa teža na enega in istega. »Zbor« povabi na vsako svojo sejo bodočega (splošnega) podpredsednika vseh zajednic, ako ne bo ta — odbornik »Zbora«. Ta ima posvetovalen glas.

III. Kooperacija med obema organizacijama.

Da bi bilo razmerje med zborom in zajednicami še tesnejše, se sklène sledeči način kooperacije:

Vsi zajedniški predsedniki (oziroma ad hoc izvoljeni zajedniški delegati) s podpredsednikom splošne zajedniške organizacije (ako ta slučajno ni v odboru »Zbora«) naj tvorijo »širši odbor« Zbora sveč. sv. P., izvoljeni odbor zbora naj bi bil »ožji« odbor zbora. Tak »širši« odbor sicer ni predvidevan v pravilih zbora in bi zato bil le naša interna inštitucija. Ta »širši odbor« zbora bi moral zborovati pod predsedstvom staroste zbora tista dva dni, ko se sestane »splošna zajedniška konferenca S. J.« Bilo bi to zborovanje zajednic pod vodstvom zbora.

Glede imenovanja: posamezne zajednice se imenujejo: n. pr. črniška, šempeterska itd. zajednica. Centrala pa, ki bi bila zveza vseh pokrajinskih zajednic, naj bi se imenovala »Splošna Zajednica S. J.« To centralo bi tvorili vsi posamezni zajedniški predsedniki pod vodstvom izvoljenega »podpredsednika« in njegovega »tajnika«.

Dneva »splošnih zajedniških konferenc.« o katerih je rečeno, da bodo zborovale 2krat na leto bosta pomladanski in jesenski »kvaterni« četrtlet. To zborovanje je seveda vedno v Gorici.

K tej organizaciji, v kolikor gre za sodelovanje z zborom, se bo pritegnilo tudi tistih par zajednic iz drugih škofij, ki eksistirajo. Sklène se izdati za l. 1924 skupni koledarček vseh naših organizacij.

Zastopstvo federacije klerusa Italije pri vladi. Dne 30. nov. predpoldne je sprejel podtajnik ministrskega predsednika zastopstvo federacije klerusa v Italiji, katero je vodil mons. Nazzareno Orlandi v spremstvu posl. Negrettija. Mons. Orlandi je prosil podtajnika Acerba, naj izrazi ministrskemu predsedniku udanost federacije italijanskega klerusa, ki je gotova, da bo delo nove vlade zagotovilo verskim funkcijam spoštovanje in polno svobodo svečenikom. Acerbo je zahvaljujoč se v imenu ministrskega predsednika spominjal smernice, ki jih je vlada že ponovno manifestirala na polju cerkvene politike in v splošnem glede

vsakršne svobode. Dalje je zagotavljal, da se bo nemudoma poskrbelo, da se izloči tudi kak eventuelen primer preganjanja, ki bi se pojavil.

Katehetski vestnik.

Boj za versko šolo na Dunaju. Dne 26. nov. se je vršila na Dunaju velika demonstracijska prireditev avstrijskih katoliških organizacij proti socialdemokratski šolski reformi in za versko šolo. Govril je kardinal Piffl. Sprejeli so resolucijo, ki zahteva novo urečitev šolskega vprašanja na verski podlagi ter združitev vseh dosedanjih katoliških društev v veliko enotno organizacijo.

Klasifikacija veronauka in še nekaj.

Goriškemu okrajnemu šolskemu svetu veronauk ne da miru. Ni bilo dosti, da je po začetku šolskega leta skrčil število ur. Dne 16. novembra t. l. je zasedil novo rožico. S posebno okrožnico je ukazal šolskim vodstvom, naj pri klasifikaciji tam pred obveznimi predmeti, kjer je stala prazna vrsta za veronauk, vpišejo itanjansčino. Veronauk pa naj denejo med neobvezne predmete.

Doklej bodo ti gospodje premetavali ubogi krščanski nauk? Doklej jim bo ljudstvo to pustilo? Ali ne bomo mi tega ljudstvu vendar že enkrat tako glasno povedali, da bodo tudi gluhi slišali? Ljudstvo pa naj potem zagrmí: Proč roko od kršč. nauka!

Tako grmi sedaj po Tirolskem. »L'Osservatore Romano« z dne 26. nov. priobčuje dopis o snodu v Mezzolombardo v laških Tirolih. Prof. Mognoli je razvijal tema: »L'insegnamento religioso nella scuola«. Župan je stavil resolucijo na ministrskega predsednika, da ljudstvo hoče varovati svoje pravice za stran veronauka v šoli. »L'Osservatore Romano« dostavlja, da tednik »Il popolo Trentino« prinaša poročila o 103 (sto intreh) zborovanjih starišev za stran veronauka v šoli.

Koliko smo mi zad za Tirolci. Stointri veselice — da, stoinštirje plesi — da, stoinpet otvoritev krčem — da, ampak zborovanje starišev za stran veronauka v šoli: Tiho, tiho, le počasi, da stopinja se ne glasi. Quousque tandem?

V. V.

Konference.

KONFERENCA ZAJEDNICE presv. S. J. v Stjaku, dne 16. IX. t. l.

Preč. gosp. dekan B. Nemec pozdravi zbrane sobrate in jih opozori na pregovor: Serva ordinem et ordo servabit te. Nato prečita odlomek razprave »ordo diei« iz tržaškega škofijskega lista ter lepo premišljevanje iz »Duhovnih vaj za duhovnike«, »Dnevni red« str. 202 et seq., v katerem si predpisuje neki duhovnik tak dnevni red kot obvezno pravilo.

Red svojega življenja deli na tri točke:

- a. — dnevni red, ki si ga sam pripisem,
b. — red mojega uradovanja, katerega mi prepisuje moj poklic,
c. — hišni red kakor mi ga predpisuje dostojnost.

Posebno priporoča sobratom potrebni nočni počitek. Kdor gre zgodaj poživat, vstane tudi lahko zgodaj in gre po svojih opravilih. Bodi zgodaj v spovednici, pripravi se dobro na pridigo in solo. Zupnišča naj bodo vzorne hiše reda in snage in molitve.

Kot druga točka dnevnega reda je sledila rasprava: Kako in kaj naj se otroci uče na pamet iz krščanskega nauka. Razpravlja po Spiragu in dr. Ušeničniku g. Fr. Pahor.

Non scholae sed vitae discimus. Ta izrek velja najbolj za veronauk. Toliko znamo kolikor obdržimo v spominu. Iz resnic, ki jih otrokom razlagamo, moramo izvajati praktično uporabo. Otroci je v praktični uporabi in vaji samo tako da leč kakor ga vodimo.

Da se verske resnice obdrže v spominu priporoča Spirago sledeče:

1. Katehet pazi pred vsem, da bodo otroci resnice dobro razumeli, česar ne razumemo, ne ostane dolgo v spominu.
2. Potrudi se, da bo veronauk zanimiv in prijeten, kar dosežeš s tem, da vpletaš med katehezo primerne zgled.
3. Med podanim naukom in uporabo bo praktična zveza.
5. Važnejše stavke iz veronauka naj se otroci nauče na pamet. — Kaj naj se uče na pamet iz Vel. Katekizma je težko

precizno določiti, ker niso vsi kateheti v tem edini (Vide G. Mey, Spirago, Ušeničnik) in tudi ni mogoče doseči povsod enakih uspehov radi različne sposobnosti otrok.

Po Vel. Katekizmu predelaj vso stvarino v dobi treh let — vendar tako, da se važnejše resnice vzamejo vsako leto n. pr. o sv. R. Telesu, sv. maši, sv. obhajilu, sv. pokori, o sv. Cerkvi.

Učenje na pamet naj se začne že s 1. šolskim letom v šoli. Paziti je treba na pravičen izgovor besed posebno pri molitvah.

Dobro je da se otroci že v šoli nauče na pamet kratke mašne molitve posebno dečki, ki navadno ne rabijo več mašnih knjig ko odrastejo šoli.

Iz Zgodb sv. Pisma naj se uče na pamet važne besede s katerimi se je Bog razodel n. pr. besede prvim starišem, žuganje kazni, obljuba Odrešenika, besede Boga Očeta pri Jezusovem krstu in spremenjenju. Jezusove besede s katerimi je ustanovljal sv. zakramente; besede ki jih je govoril apostolom posebno pa Petru; besede na križu in o vnebohodu; pomenljive izreke apostolov itd.

Dr. A. Požar poroča, da so vstanovili v Tomaju dne 16. VIII. t. l. dekanjsko knjižnico; svetuje naj bi se ustanovila podobna knjižnica tudi v Komnu. Vzdrževala bi se s prispevki duhovnikov in zapuščinami.

Ob sklepu Zajednice je bil soglasno izvoljen za voditelja Zajednice preč. g. dekan B. Nemec in za špirituala vlč. g. L. Štubelj.

Konferenca je bila zaključena z molitvijo in z blagoslovom v cerkvi.

KRONIKA.

Sv. misijoni po naši deželi. Očetje lazaristi iz Grada pri Mirnu so vodili v preteklem letu sledeče misijone.

1. od 11. do 21. nov. 1921. *Cerkno*, gg. Klančnik, Flis, p. Romuald;
2. od 10. do 19. dec. 1921. *Vipava*, gg. Klančnik, Zdravljich, p. Romuald;
3. od 28. jan. do 6. febr. 1922. *Goče*, gg. Klančnik, p. Romuald;
4. od 3. marca do 13. marca 1922. *Košana*, gg. Klančnik, Zdravljich, p. Romuald;
5. od 18. marca do 27. marca 1922. *Črničvrh*, gg. Klančnik, Zdravljich, p. Romuald;
6. od 9. aprila do 17. aprila 1922. *Sv. Križ pri Trstu*, gg. Plantarič, Zdravljich;
7. od 22. aprila do 1. maja 1922. *Suhorje*, gg. Klančnik, p. Romuald;
8. od 2. sept. do 11. sept. 1922. *Vreme*, gg. Klančnik, Zdravljich;
9. od 27. sept. do 3. okt. 1922. *Otlica*, gg. Klančnik, p. Romuald;
10. od 8. okt. do 16. okt. 1922. *Opčine*, gg. Klančnik, dr. Knavs, p. Romuald;
11. od 20. okt. do 30. okt. 1922. *Trnovo*, gg. Klančnik, Zdravljich, dr. Knavs, p. Romuald;

LISTEK.

„Jadranski“ v Album Papežinja Ivana.

»Jadranka« je v svoji 10. št. t. l. v odgovorih na vprašanja odgovorila nekemu radoznalemu (imaginernemu?) Albertu Š. gledé dozdevne papežinje Ivane sledeče:

»Albert Š.: Kar mi je znano, Vam rada odgovorim, dasi ste nasprotnik in sovražnik Jadranke! — Torej: Papežinja Ivana je res bila! Sedela je na papeževem prestolu l. 835. in sicer po smrti papeža Leona IV. oziroma do ustoličenja papeža Benedikta III. Na papežev prestol pa se je utihotapila le na sleparski način. Bila je namreč veleučena Grkinja, ki je napravila svoje študije na vseučilišču v Atenah ter bila v teologiji ničmanj podkovana ko marsikateri škof. Nato je s svojim ljubimcem — nekim dostojanstvenikom — prispela v Rim, kjer jo je preoblečeno v moško tuniko seznanil s najmerodajnišimi predstavitelji katoliške cerkve. Na ta način je bila izvoljena papežem in kdove koliko časa bi še bila vseni evropskemu duhovništvu sukala papežev kompas, ako bi ne bil papež — rodil. Razjarjenje, ki je zavladalo tedaj med prelati, je bilo brezdvomno na vrhuncu, zato baje niso dovolili uvrstiti njene slike med druge papeže. Strop cerkve sv. Pavla v Rimu mudi namreč na ogled počenši s sv. Petrom, podobe vseh dosedanjih papežev izvzemši njo.«

Odkod zajema cenjena dama in urednica Jadranke take zgodovinske podatke ter oddaja v svojem »leibžurnalu« kot čisto studenčnico? Gotovo so njeni viri motne mlakuže cerkvi nasprotnih protestantskih liberalnih in racionalističnih quasi-zgodovinarjev in pamfletistov. — Do sedaj ni še noben resen in objektivni zgodovinar kaj takega trdil kot »Jadranka«. — Naj navedem samo priznano avtoriteto na zgodovinskem polju dr. S. Marx: Lehrbuch der Kirchen geschichte iz l. 1913. ki piše, da je ta bajka zagledala luč sveta v Metzgerjevi »Weltchronik l. 1250. — tedaj štiristolet pozneje, ko bi se imelo to zgoditi. — Vsi poznejši zgodovinarji zmetajo to kot iznajdbo, le nekateri protestantski fanatiki jo vzdržujejo še dandanes kot dokaz, da katol. cerkev ni božja ustanova.

Omenjeni dr. Marx utemeljuje svoje mnenje z sledečimi dejstvi:

1. Leon IV. je umrl 17. 7. 855 in 7. 10. istega leta je vže papež Benedikt III. izdal odlok za Alt-Korvey.
2. Rimski denar iz iste dobe nosi podobo Benedikta III. in cesarja Lotarja I. ki je umrl 17. 9. 855, tedaj je bil Benedikt vže papež predno je umrl Lotar I.
3. Nek poslanik Hinkmarja iz Remsa (Reims) je izvedel na potu v Rim o smrti papeža Leva I. in prišedši v sveto mesto je našel vže Benedikta III. na papežkem prestolu.

Tedaj je izključen vsaki intermezzo z papežinjo Ivano. —

Da pa ne bo »Jadranka« oziroma njena duševna proizvajalka rekla, da se opiramo edino na katel. zgodovinarje, naj ji citiram »Corvin«: Pfaffenspiegel: Historische Denkmale des Fanatismus in der r. k. Kirche piše na str. 179 in 180. Ich darf nicht vergessen, hier eine Sage einzuschleiben, welche von den Feinden der Papstthums immer mit grosser Schadenfreude erwahnt wurde, wenn auch neuere Schriftsteller sie als eine Erdichtung behandeln. Ich habe Büchertitel gelesen, auf denen versprochen ist, die Echtheit der Paepstin Johanna aus mehr als hundert paepstlichen Schriftstellern nachzuweisen; aber andere Titel, die eben so gründlich und zuversichtlich klingen, versprechen gerade das Gegenteil. — Die Sache ist an und für sich nicht so wichtig, deshalb habe ich meine Zeit nicht damit verloren, historisch zu untersuchen.

Če bi pa Corvin bil prepričan, da doseže svoj namen, bi bil vložil kot strupen sovražnik papežtva in katol. cerkve ves svoj trud, da bi dokazal historično neresnico. — Toda, ker je sam bil prepričan o tej »bajki«, zato pušča svoje čitatelje več ali manj v dvomih. — Ko bi bil Corvin prepričan o resničnosti papežinje Ivane, bi bil on in vsi nasprotniki katol. cerkve to zadevo izrabili in ubili »petrovo skalo«. — Toda peklenska vrata jo ne bodo premagala!

Kaj pravite k temu dama in urednica »Jadranke«? Vi dobro poznate milje Trsta, ki stavi v znanstvu, politiki in gospodarstvu tezo: Stat pro ratione voluntas!

12. od 18. nov. do 26. nov. 1922. *Pli-skovica*, gg. Klančnik, p. Romuald;

13. od 3. dec. do 10. dec. 1922. *Veliki dol*, g. Zdravljih.



† *Mons. Dr. Ignacij Kobal*. Dolg sprevod — od stolne cerkve, skozi Raštelj, čez Travnik do Korza nepretrgana vrsta — je pričal kakšno spoštovanje je užival v našem mestu stolni župnik in kanonik dr. Ignacij Kobal. To ni bil samo pogreb, to je bila naravnost manifestacija, ki je pokazala, da ima ljudstvo, kljub vsem svojim slabostim še vedno globoko spoštovanje do *vzgledega* duhovnika.

In tak je bil naš rajni sobrat mons. dr. Ignacij Kobal. Rojen dne 30. julija 1878. na Šentviški gori si je po svojih dijaških letih zbral duhovski poklic. Po kratkem službovanju v knez nadškofijski pisarni je odšel v Rim, kjer je promoviral za doktorja cerkvenega prava. Vrnivši se iz Rima je bil par let kapelan v Dornbergu, potem dolgo vrsto let stolni vikar, lani je postal stolni župnik in letos po dolgem boju kanonik prvostolne cerkve. Svoj čas je bil tudi katehet na slov. moškem učiteljski v Gorici, zadnja leta pa tudi član goriskega okrajnega šolskega sveta. Nepozabno ostane tudi njegovo delovanje, ki ga je razvijal kot voditelj slov. Marijine družbe, kot upravitelj deškega semenišča, kot slovenski pridigar v stolnici in sploh kot dušni pastir in še posebej za časa vojske. Poleg vsega je bil tudi odbornik S. L. S. kurator Monta, član odbora »Slov. Alojzijevešča« itd.

Povojne razmere so primešale kupi njegovega življenja mnogo grenkobe, bil je tudi po nedolžnem skoro dva meseca zaprt. Zadnje čase se mu je iz obraza brala bolezen, ki jo je pa moško prenašal, dokler ga ni sredi novembra stalno priklenila na posteljo. Dne 6. decembra je vdano v božjo voljo izdihnil svojo veliko in lepo dušo in se tako preselil za svojim prijateljem Cirilom po plačilo k Bogu, katerega mu je zvesto služil.

Težko ga bomo pogrešali na zemlji, a pri Bogu bo naš zagovornik. — R. I. P.



Smrtna kosa. † Rev. Jos. Tomšič. Dne 30. oktobra t. l. je umrl v Ameriki, New Haven, eden najmarkantnejši predstavnik slov. duhovnikov v Ameriki rev. Jos. Tomšič. V Ameriko je prišel leta 1902. Udeleževal se je na vseh poljih katoliškega prepoveda med ameriškimi Slovenci.

Koristni migljaji.

CERKVENA OSKRBNISTVA, POZOR!

Vodstvo zadruga poškodovanih cerkva se zelo trudi, da bi se zakon o vojni odškodnini javnih bitij izvajal po črki in po duhu. — Vodstvo se ni vstrašilo ne truda, ne časa, da dospemo enkrat do jasnosti. — Kar ne bi mogla posamezna cerkvena oskrbnistva nikoli ali samo deloma doseči, se je posrečilo vodstvu vsled osebnih intervencij v Rimu, Trstu, Benetkah in v Gorici izsiliti končno odločitev. — Kdor pozna milje, v katerem živimo, bo znal tudi ceniti delo.

1. *Za župne cerkve* velja odlok 10. 4. 1922. in se smatrajo kot javna bitja. — Temu nudi »naša zadruga« tehnično in legalno pomoč, kjer se te obnavljajo v lastni režiji. Kdo razpiše dražbo, ali cerkv. oskrbnistvo ali Prefektura, ni še rešeno.

2. *Kuratne in vikarijske cerkve ter podružnice* z vsemi premičninami in nepremičninami spadajo pod slovenski odškodninski zakon t. j. kot za zasebnike. — Naznanilo škode se vloži na finančno intendantco. — Prošnje, ki smo jih vložili potem zadruga ali osebno na komisarijat, se nam vrnejo in sicer na direktni ukaz ministerstva, ki je odločilo, da se ne sme vtičati niti vzpostavitevni urad (Ufficio IX) v Trstu, niti kak njemu podrejeni urad — v čisto zasebne zadeve. Vsled tega naj cerkv. oskrbnistva doročijo ali osebno prinesejo dopis Prefekturi v Trstu, kjer je izraženo, da zadeva ne spada v njih kompetenco. Da pa finančna intendantca sprejme prošnjo, so potrebni podatki, da je bila prošnja pravočasno vže enkrat vložena (ovitek, odrezki, potrdila ali sploh katera koli dokazila).

3. Ker se cerkve pod točko 2. smatrajo kot zasebna lastnina, *odpade* tudi *dražba*, na kateri so toliko jahali tehnični uradi. — Tudi ta težkoča je sedaj odstranjena in cerkvena oskrbnistva so svobodna pri oddaji del. — Celo tiste cerkve, ki jih je tehnični urad hotel vzpostaviti v lastni režiji in je vže razpisal dražbo, mora vse vrniti dotičnim cerkvenim oskrbnistvom. (n. pr. Brestovica, Kostanjevica, Deskle i. t. d.)

4. Vstanovi se *poseben fond* pri zakladnem ministerstvu za vzpostavitev cerkva. — Način izplačevanja ni še določen, ampak se vrše pogajanja med zveznim denarnim zavodom v Benetkah in zakladnim ministerstvom. — Prevladuje mnenje, da se izplačuje denar direktno cerkvenim oskrbnistvom, za kar bo treba najbrže še posebnih pooblastil za dviganje denarja.

5. Vsako cerkveno oskrbnistvo mora poskrbeti, da je *načrt cerkve potrjen po pristojnih oblastih* — t. j. po knez nadškofijskem ordinariatu v Gorici in »Opera di Soccorso« v Benetkah. — Brez potrjenega načrta se ne izplačuje nobena svota, če tudi se je vže prej sklenil konkordat.

6. Da se pa vzpostavitev cerkva zonet preveč ne zavleče zaradi potrditve načrta, bi bilo dobro, da par petičnih in premožnih *posestnikov podpiše menico* in se s tem denarijem začno pripravljati dela.

Ne omalovažujmo tedaj, čč. sobratje, dela vodstva »zadruga poškodovanih cer-

kva«, ampak bodimo ponosni, da smo udje te zadruga, ki nam prihrani veliko truda in stroškov. Pri velikih delih je treba veliko potrpežljivosti in vztrajnosti, ako hočemo imeti tudi vspehe.

F. Š.

P. S. To obvestilo velja obenem tudi kot okrožnica zadruga poškodovanih cerkva.

NEIZGOVORJENA BESEDA.

Po samotni dolini sem šel na konferenco. Samota in frišno ozračje — kot nalašč za premišljevanje. Kako bo pač na konferenci? Pridejo vsi? Kake volje bodo? Kako bodo referenti pripravljeni? Bo dosti debate? Kakošne predloge prineso? Kaj bom jaz povedal?

Imel sem zabeleženih več opomb. Ali naj sprožim vse? Ali naj katero izpuštim? Tu mi je prišla nova misel: če tudi drugo zamolčiš, to pa moraš povedati! Toliko govorimo, ta beseda pa ostaja neizgovorjena. Danes mora biti izgovorjena. Sklep je bil storjen. Oh moj Bog! Koliko storjenih, a ne izvršenih sklepov!

Med razpravo sem sklep iz samotne doline še držal. Pri slučajnostih sem stresel med sobrate večino zabeleženih opomb, oni sklep je ostal v samotni moji duši. V cerkvi sem ga zopet ponovil in odložil za po obedu, mesto neslane napitnice, h kateri me bodo sobratje morda nagovarjali. Kaj bi še pravil: tudi po obedu je ostala tista beseda neizgovorjena. In tako na mestu bi bila takrat, in primis vesperis Praesentationis B. M. V.

Če je ostala neizgovorjena, naj ostane neizpisana: evo je!

SOBRATJE!

Kakor drugekrat na konferencah, smo tudi danes mnogo govorili. Referenti so izvrstno rešili naloge. Debata je bila stvarna, živahna; marsikaj primerne je razjasnila in dodala. Pri slučajnostih smo imeli dosti predlogov, vprašanj, vspodbud. Pogovor pri obedu neuretrgoma teče. Izrečenih je bilo par napitnic. Ampak ene besede, velike besede, nismo slišali. Česar je polno srce, rado iz ust gre. Prepričan sem, da je te velike besede polno naše srce. Iz ust pa ne gre. Ne vem, kaj jo zadržuje. Ako je sramežljivost — je napačna; če je bojazen — je smešna; ako navada — se mora odpraviti. Če bi je pa morda v srcu ne bilo — mora noter prav gotovo!

Ste uganili, sobratje predragi, katero veliko besedo da mislim? Res je velika, silno velika; mila je, ljubeznjiva, pristranska, mogočna in sveta. Velikokrat jo izgovarjamo, doma in v cerkvi, v šoli, na prižnici, v spovednici, v brevirju, pri maši, pri skupni službi božji v zasebni molitvi. Le kedar smo tako-le na konferenci, ali če drugače skupaj pridemo, ta velika beseda noče izza zob ograje. V današnjih večernicah bomo to veliko besedo ponovno izgovorili, izgovorimo jo tudi sedaj: *Marija*.

Sobratje! Ko bo tainik pisal za pisnik o današnji konferenci, naj dostavi, da je bila danes ta velika beseda izgovorjena. In poskrbimo, da bo tainik mogel tudi pri prihodnjih konferencah dostaviti, da je bila ta beseda izgovorjena

in ne zamolčana. Vselej izgovorjena, nikdar zamolčana! Ako se mi zavežemo, da bo po vrsti vsak izmed nas na konferencah nekaj povedal o naši nebeški Materi, bo to najlažje doseženo. Ko za jedniške konference pričenjamo z nago vorom, v katerem slišimo o Srcu Jezusovem, dajmo jih sklepati z vzpodbudnimi besedami o Mariji. In kedar bomo drugače prišli vkup, ali dva ali trije ali več, povejmo si vselej kaj o Mariji. Dokler ne bo izgovorjena ta beseda, ne pojdimo narazen. Ta sklep, storjen v času prvih večernic Darovanja Marije Device, naj bo naše darovanje Mariji Devici. Ne zavrži, o Marija, tega sklepa, tega daru. Milostno ga vsprejmi in daj, da bomo zares Tvoji, pa tudi, da boš res naša Ti, Marija.

Zapisano je. Kaj ne, sobrat, ko si bral, si sklenil tudi ti enako za svojo zajednico, za svojo družbo. Sklenjeno, držano: Marija bo postala Kraljica naših src. V. V.

Dragi sobrat »Eden iz naših vrst«!

Ne vem, ali Te poznam, ali ne. Eno reč pa z tvojega članka v 2. št. »Zbornika« 1922. v Tebi menda lahko uganem: nervozen si.

Preveč si se razjezil na ubogega sobrata. Ali bi ne bilo lepše, da bi bil tega vetrastega moža opomnil kar takrat po maši? Zlepa seveda, ne z jezo. In pa ti stega bi ne smel od njega zahtevati, naj pri »Dominus vobiscum« pogleda na križ na oltarju. Kaj ti tako delaš? Pač ne, saj nimaš v hrbtu oči. Kaj ne, v svoji neravnosti si zapisal? »Dominus vobiscum« mesto »Oremus«.

Kako razumeš to: Presv. Hostijo je dvignil le malo od glave? Morda nad glavo? Zameriš mu, da je veliko vina nalil, in kar je še ostalo, pri abluciji steklenico totalno izpraznil. — Veliko? Steklenico? Morda celo čutaro? V mašno stekelce vendar ne gre veliko vina! Ali ni bil to — scandalum pusillorum? — Še prav je, da se ne vlije premalo vina. Bolj je treba paziti na to, da se pri abluciji ne premalo vode.

Tonzuro mu le naredi, če ima lase; tudi nohte mu ostriži in osnaži. Pa peti ga nauči, če ima kaj posluha. Če ga nima, se pa nikar ne trudi. Seveda bo mož le po svoje komponiral. A tega mu ne šteje preveč v zlo; raje sam tem lepše in pravilnejše poj. Navadi ga tudi spodobno obhajati.

Ampak vse to naredi Ti, »correctio ne fraterna«. Nikar mu ne pošlji na vrat posebnega duhovnika. Če ga sploh dobiš, ga boš moral tudi plačati. Imaš dovolj pod palcem. In misliš, da bo kaj uspeha? Saj škof in dekan vizitirata, in vendar je Tvoj vetrasti znanec tako naglo maševal.

Poznal sem dobrega župnika, ki se je pa navadil pri maši z nogo brcati. Pride škof na vizitacijo. Ljudje so pravili, da takrat ni brcal, pozneje pa zonet. Mislim, da bi bil nehal, če bi ga bil kedo prijazno posvaril. Imel je dva kapelana: pa sta oba molčala. Sosedje — so molčali. Ljudje — molčali. Nasproti župniku namreč; drugače so govorili in se norčevali vsi: ljudje, sosedje in kapelani.

»Correctio fraterna« v tej reči gotovo največ opravi. Naj bi se n. pr. dva

soseda dogovorila, da bosta o priliki drugega nadzorovala pri sv. opravilih. Kjer dva duhovnika skupaj služita, jima je tako nadziranje kaj lahko. Samo zameriti si ne smeta in pa zlepa si morata povedati. Ne tako jezno, kakor si Ti pisal.

Nič nikar ne zameri sobratu pisavcu, ki je tudi

Eden iz naših vrst.

Pozabljivost — ni greh, ampak slabost. Treba pa odpomoči pri sebi in pri drugih.

1. Oni dan je na konferenci nekdo sprožil vprašanje zastran *molitev po maši*. Večim sobratom je bilo neznan. Naj pogledajo v Fol. Eccl. 1913. str. 65.: Decretum S. R. C. De precibus in fine Missae recitandis. Kongregacija je bila vprašanja, ali naj se te molitve izpustijo n. pr. po tihi votivni maši Presv. Srca Jez. prvi petek v mesecu, ali pri I. obhajilu, ali pri poroki itd. Dala je odgovor: Affirmative, si Missa cum aliqua solemnitate celebretur, vel Missam, quin celebrans ab altari recedat, immediate ac rite subsequatur aliqua sacra functio seu pium exercitium.

2. Nekje sem bil pri oktoberskem rožnem vencu. Duhovnik je molil tisto *molitev sv. Jožefa* »Naj nam pomaga...« Pozabil je bil, da je za to pobožnost naročena *molitev »K tebi, o sveti Jožef«*, katero najde v cerkvenem molitveniku koj za molitvijo za vse potrebe.

3. Večkrat sem slišal, da je kak sobrat v lavretanskih litanijah izpustil klic »Kraljica miru, prosi za nas«. Nekateri tega niso storili iz pozabljivosti, ampak ker od škofije niso dobili dotičnega ukaza (če je sploh izšel). Kmalu po sklepnitvi premirja v novembru 1918. je papež Benedikt XV. imenovan klic za stalno pridružil lavretanskim litanijam. V Fol. Eccl. tega ukaza ne najdem. Pač pa je v letu 1920. na str. 41. priobčena enciklika z dne 23. maja l. 1920., kjer proti koncu stoji: »patrocinio confisi Mariae Virginis Immaculatae, Reginae pacis titulo ab omnibus invocari nuper iussimus.«

V. V.

Marijina družba v Trstu.

Namen teh vrstic je opozoriti vse sobrate, ki delujejo v dušnem pastirstvu na deželi na važnost tržaške Marijine družbe za vse naše ljudstvo.

Tržaška družba je najvažnejša družba vse Primorske. Dočim se mora za druge družbe zanimati le pastir dotične duhovnije, je tržaška družba tista verska ustanova, za katero se morajo brigati vsi slovenski duhovniki v Italiji.

Iz vseh slovenskih trgov in vasi se leto za letom seli v Trst na stotine deklet po načelu: s trebamom za kruhom. V Trstu živi na tisoče slovenskih mladenk, ki so večinoma služkinje.

Človek ki ne pozna Trsta, bi ne verjel, v kako opasnih razmerah žive naša dekleta v Trstu. Slaba služba in slaba družba, v teh besedah je zapopadeno vse. Dekleta naletijo na brezverske družine, ki ne dajo dekletom niti časa za udeležbo sv. maše, ki se posmehujejo verskim sveti-

njam. Še večja nevarnost pa preti mladencem vsled slabe družbe. In to je popolnoma naravno.

V Trst pride mlado dekle in dobi službo. Od zore do mraka dela in edini počitek, edini prosti čas ima v nedeljo popoldne ali zvečer. In tu se začne vse zlo. Kam naj gre? S prijateljicami na prehod, na zabavo, kine, plešišče, z vojaki. To je tržaška trojica, ki vodi v pogubo. Dekle pade moralno, dostikrat tudi versko in narodno.

In v tem oziru je tržaška Marijina družba pravi blagoslov božji, pravo zatočišče naših deklet. Ta ustanova je vredna, da bi jo cenili in primerno podpirali vsi rojaki, zlasti duhovniki. Nikdar ne bo mogoče zadostno oceniti nad vse bogo- in človekoljubno delo požrtvovalnega voditelja tržaške Marijine družbe, duhovnega svetnika Fr. Gustina. Edini on bi mogel popisati vse zasluge Marijine družbe za naš življenj v Trstu, toda njegova skromnost tega ne bo storila.

Marijina družba nekako se deli v tri dele: v Marijino družbo kot tako z vsemi odseki, ki so tudi drugod običajni, v Rafaelov odsek in v zavod sv. Marte.

Marijina družba ima sestanke in shode vsako nedeljo, popoldne pa se dekleta zbirajo v prelepi dvorani Marijinega doma, kjer se udeležujejo gledaliških predstav in drugih zabav. Tako jim preide čas v poštenu družbi ob prijetnem razvedrilu. Na ta način se družba bori proti vsem omenjenim sovražnikom.

Rafaelov odsek varuje dekleta pred padcem in rešuje one nesrečnice, ki so zale v velikomestne mreže.

Zavod sv. Marte pa skrbi, da iz dežele v Trst prihajajoča dekleta prenočijo v njegovih prostorih; istotako skrbi za prenočišče dekletom, ki so začasno brezposelne.

Marijina družba je ustanovila pred vojsko poseben odsek, ki na kolodvoru sprejema v Trst prihajajoča dekleta. Čim »kolodvorska straža«, kakor se imenuje ta odsek, izve za dan in uro prihoda, odpotuje na kolodvor s posebnim znakom opremljeno članico, ki jih sprejme in jih spremi v varni dom.

Sobratje, ki delujejo v dušnem pastirstvu, naj si k srcu vzamejo to zadevo in naj se zavzemajo za dekleta, ki iz njih duhovnije gredo v Trst.

v. s.

*Urednik: Stanko Stanič, kap.
Tisk »Narodne Tiskarne« v Gorici.*

Goriška Straža

političen list,
bo izhajal
dvakrat na teden